

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΠΑ.Δ.Α.) Απόφαση υπ' αριθ. 2/25-09-2019 (Θέμα 2ο)

ΘΕΜΑ: Έγκριση της εισήγησης της Επιτροπής που ορίστηκε με την υπ. αριθ. 43350/10-09-2019 απόφαση του Πρύτανη ΠΑ.Δ.Α. επί των αναφερομένων στην από 06-09-2019 επιστολή της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κας Νίκης Κεραμέως

Η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (ΠΑ.Δ.Α.),

Έχοντας υπόψη:

1. Την από 06-09-2019 επιστολή της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κας Νίκης Κεραμέως προς τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας
2. Την εισήγηση της της Επιτροπής που ορίστηκε με την υπ. αριθ. 43350/10-09-2019 απόφαση του Πρύτανη ΠΑ.Δ.Α. επί των αναφερομένων στην από 06-09-2019 επιστολή της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κας Νίκης Κεραμέως

Εγκρίνει κατά πλειοψηφία

Την εισήγηση, η οποία αποτελεί το επιστέγασμα και τον συγκερασμό των απόψεων των μελών της Επιτροπής, που συστήθηκε με την υπ. αριθμ 43350/10-9-2019 απόφαση του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, προκειμένου να διατυπωθούν απόψεις σχετικά με τα θέματα που αναφέρονται στην από 06-09-2019 επιστολή της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κας Νίκης Κεραμέως και έχει ως εξής:

Με δεδομένο ότι δεν είναι διαθέσιμο σχέδιο νόμου που να αφορά στα θέματα που αναφέρονται στην επιστολή, η επιτροπή προχώρησε στη διατύπωση γενικών απόψεων, χωρίς να υπεισέρχεται σε λεπτομέρειες. Επιπροσθέτως, τα θέματα που αναφέρονται στην επιστολή της κας Υπουργού είναι πολλά, με υψηλό βαθμό πολυπλοκότητας και σημαντικά για την Ανώτατη Εκπαίδευση και δεν είναι δυνατόν να αναλυθούν και εξαντληθούν στην παρούσα εισήγηση. Αναλυτικότερη προσέγγιση και περιγραφή θέσεων θα μπορούσε να γίνει μόνο στην περίπτωση που υπήρχε προς διαβούλευση σχέδιο νόμου για τα θέματα αυτά.

Στην επιτροπή κατατέθηκαν εισηγήσεις και προτάσεις από τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ, Συλλογικά Όργανα και τις Παρατάξεις των Συλλόγων του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής:

- 1 Νικήτας Χιωτίνης, Μέλος ΔΕΠ
- 2 Ιωάννης Αμοργίνος, Λέκτορας Εφαρμογών
- 3 Μαρία Σχινά, Γλυκερία Γιώτη, Μέλη Δ.Π.
- 4 Γεώργιος Παναγιάρης, Πρόεδρος Τμήματος Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης
- 5 Νικόλαος Θαλασσινός, Ιατρός, Μέλος ΔΕΠ
- 6 Βασιλεία Σινάνογλου, Πρόεδρος Τμήματος Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων

7	Αναστάσιος Πολίτης, Μέλος ΔΕΠ
8	Συσπείρωση Πανεπιστημιακών ΠΑΔΑ
9	Ανεξάρτητη Κίνηση ΔΕΠ ΠΑΔΑ
1	Σύλλογος Διοικητικού Προσωπικού ΠΑΔΑ
0	
1	Δημοκρατική Πανεπιστημιακή Κίνηση ΑΕΙ
1	

Αναλυτικότερα, για κάθε ένα από τα θέματα που αναφέρονται στην επιστολή της κας Υπουργού η επιτροπή τοποθετείται ως ακολούθως:

1. Αποτελεσματικότεροι Θεσμοί Διοίκησης

Επανακαθορισμός αρμοδιοτήτων για τα όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου (Εύρος και εσωτερική κατανομή αρμοδιοτήτων, με στόχο την αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων και αύξηση της αποτελεσματικότητας στη λήψη και εφαρμογή των αποφάσεων)

Για την αποτελεσματικότερη διοίκηση των Πανεπιστημίων απαιτείται η δημιουργία ενός σταθερού και σαφούς θεσμικού πλαισίου που θα περιγράφει αναλυτικά τις αρμοδιότητες και τις υπευθυνότητες των ατομικών και συλλογικών οργάνων και τις διοικητικές λειτουργίες των Πανεπιστημίων. Το θεσμικό πλαίσιο απαιτείται να καθορίζει και να κατοχυρώνει το αυτοδιοίκητο των Πανεπιστημίων και των ακαδημαϊκών τους μονάδων. Τα τελευταία έτη, η συνεχής μεταβολή των νόμων που αφορούν στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και οι πολλές τροπολογίες που έχουν ψηφισθεί για να θεραπεύσουν επιμέρους προβλήματα, έχουν δημιουργήσει ένα δύσκολο στη διαχείριση και στην ερμηνεία θεσμικό πλαίσιο. Τα όργανα διοίκησης αναλώνονται περισσότερο στο να προσδιορίσουν και να ερμηνεύσουν, πολλές φορές κατά το δοκούν, το θεσμικό πλαίσιο και λιγότερο στο να λάβουν και να υλοποιήσουν αποφάσεις.

Η υπάρχουσα δομή δίνει περισσότερο έμφαση στη λήψη αποφάσεων στα συλλογικά όργανα (Γενικές Συνελεύσεις) ενώ υπάρχουν αρκετά θέματα για τα οποία η διαδικασία αυτή δεν είναι απαραίτητη. Τα βασικά ακαδημαϊκά θέματα όπως τα προγράμματα σπουδών και ο προϋπολογισμός του Ιδρύματος θα πρέπει να παραμείνουν στη αρμοδιότητα των συλλογικών οργάνων, ενώ κάποιες από τις αποφάσεις που αφορούν σε τρέχοντα θέματα διοίκησης όπως οι μετακινήσεις μελών ΔΕΠ να λαμβάνονται σε επίπεδο Συμβουλίου τμήματος ή Συντονιστικής Επιτροπής των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. Η ορθολογική κατανομή των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη διοίκηση. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση του Πρυτανικού Συμβουλίου και της Συγκλήτου. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να δοθούν περισσότερες αρμοδιότητες στο Πρυτανικό Συμβούλιο, το οποίο θα αναλάβει τις αποφάσεις που σχετίζονται με διοικητικά θέματα. Η Σύγκλητος, η Κοσμητεία και τα τμήματα θα επιφορτισθούν με τις αποφάσεις των ακαδημαϊκών θεμάτων στο επίπεδο που τους αφορά, έτσι ώστε να αποφορτισθεί το έργο της Συγκλήτου. Οικονομικής φύσεως θέματα που σχετίζονται άμεσα με την ακαδημαϊκή λειτουργία της Κοσμητείας και των Τμημάτων πρέπει να συνεχίσουν να αποφασίζονται σε επίπεδο Συγκλήτου.

Θεσμικά αντίβαρα εντός του Πανεπιστημίου, απαραίτητα για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων από το Υπουργείο στα Πανεπιστήμια και την ενίσχυση του αυτοδιοίκητου: Συμβούλιο Ιδρύματος (Ρόλος, Αρμοδιότητες, Τρόπος Επιλογής)

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης του αυτοδιοίκητου των Πανεπιστημίων πιστεύουμε ότι η μεταφορά αρμοδιοτήτων από το Υπουργείο προς στο Πρυτανικό Συμβούλιο και την

Σύγκλητο του Πανεπιστημίου αποτελεί θετική ενέργεια. Η υπάρχουσα εμπειρία από την προηγούμενη εφαρμογή του μοντέλου διοίκησης με το Συμβούλιο Ιδρύματος (Σ.Ι. έχει καταδείξει :

Α) Την ανάγκη συμμετοχής στο Σ.Ι. των τοπικών και εθνικών θεσμών όπως είναι τα Επιμελητήρια, η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Ομοσπονδίες Εργαζομένων κ.α.

Β) Τη συμμετοχή έγκριτων και καταξιωμένων Ελλήνων (και όχι μόνο) Επιστημόνων από το εξωτερικό και μάλιστα σε θέσεις Προέδρου η Αντιπροέδρου του Συμβουλίου.

Γ) Τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου.

Πιστεύουμε ότι ο αριθμός των μελών στα Σ.Ι. δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 7, ώστε να είναι ευέλικτο και λειτουργικό.

Ο ρόλος του Σ.Ι. θα πρέπει να εστιάζεται σε θέματα συμβουλευτικής υποστήριξης αναφορικά με τον Στρατηγικό Σχεδιασμό, την Προβολή και την Εξωστρέφεια των Πανεπιστημίων και να παρέχει εκείνη την υποστήριξη που θα οδηγήσουν τα Πανεπιστήμια να βελτιώσουν τη διασύνδεσή τους με τον οικονομικό, παραγωγικό και κοινωνικό ιστό. Θέλει ιδιαίτερη προσοχή και σαφή διάκριση των αρμοδιοτήτων του Σ.Ι. από αυτές του Πρυτανικού Συμβουλίου, ώστε να μην αποτελέσει τροχοπέδη και πεδίο σύγκρουσης. **Η Διοίκηση του Πανεπιστημίου αποτελεί και θα πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί αρμοδιότητα του Πρύτανη, του Πρυτανικού Συμβουλίου και της Συγκλήτου.**

Τα μέλη του Σ.Ι. θα πρέπει να διακρίνονται σε εξωτερικά, εσωτερικά και στα μέλη που εκπροσωπούν Συλλογικούς Φορείς. Καμία από τις παραπάνω τρεις κατηγορίες μελών δεν θα έχει την πλειοψηφία.

Η επιλογή των Εξωτερικών μελών του Σ.Ι. πιστεύουμε ότι θα πρέπει να γίνεται μετά από διεθνή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, την υποβολή αιτήσεων και την αξιολόγηση των αιτήσεων με προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια. Την αρμοδιότητα για τη σύσταση της επιτροπής θα πρέπει να την έχει η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου και να απαρτίζεται από εσωτερικά και εξωτερικά μέλη. Επίσης, η Σύγκλητος θα έχει και την ευθύνη της τελικής επιλογής των εξωτερικών μελών του Σ.Ι. Τα εσωτερικά μέλη του Σ.Ι. (Καθηγητές Α' βαθμίδας που δεν κατέχουν θέση Ευθύνης στο Πανεπιστήμιο) θα επιλέγονται από το προσωπικό του Πανεπιστημίου με τη διαδικασία των εκλογών.

Σημειώνεται, ότι αντί της θεσμοθέτησης του Συμβουλίου Ιδρύματος για κάθε Πανεπιστήμιο, θα μπορούσε να θεσμοθετηθεί ένα Ακαδημαϊκό Συμβούλιο σε επίπεδο Περιφέρειας και να έχει τον προαναφερθέντα ρόλο για τα Πανεπιστήμια τη Περιφέρειας. Η περίπτωση του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου κρίνεται ότι θα βοηθήσει περισσότερο ουσιαστικά από ότι θα μπορούσαν αντίστοιχα συμβούλια σε κάθε Ίδρυμα.

Γενικός Γραμματέας στα Ανώτατα Ιδρύματα

Στο πλαίσιο της οικονομικής και διοικητικής αυτονομίας των Πανεπιστημίων, η θεσμοθέτηση της Θέσης του Γενικού Γραμματέα με θητεία κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματικότερη διοίκηση των Πανεπιστημίων. Η επιλογή του Γενικού Γραμματέα θα πρέπει να γίνεται με τη διαδικασία της ανοικτής προκήρυξης στην οποία θα απαιτούνται από τους υποψηφίους υψηλά τυπικά προσόντα, μόρφωση και διοικητική εμπειρία.

2. Οικονομική Διαχείριση και Προσέλκυση Επιπλέον Πόρων

Κρατική Χρηματοδότηση

Θέσπιση νέων κανόνων (αντικειμενικών κριτηρίων και δεικτών) για τον προσδιορισμό του ύψους της κρατικής χρηματοδότησης ανά Ίδρυμα. Σύνδεση της αξιολόγησης με τμήμα της κρατικής χρηματοδότησης.

Πολυετείς προγραμματικές συμφωνίες του Υπουργείου Παιδείας με τα Ιδρύματα, προκειμένου να διευκολυνθεί ο στρατηγικός σχεδιασμός.

Η χρηματοδότηση και η κάλυψη των λειτουργικών αναγκών των Πανεπιστημίων θα είναι πλήρης από το Κράτος (Δημόσια και Δωρεάν Παιδεία). Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να συνδεθεί η αξιολόγηση με την κρατική χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων. Η **επιπρόσθετη** κρατική χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων πρέπει να συνδεθεί με τον στρατηγικό σχεδιασμό και τις προγραμματικές συμφωνίες των Πανεπιστημίων με το Υπουργείο σύμφωνα με την παρακάτω λογική:

- Η Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση/Αποτίμηση των Πανεπιστημίων έχει σκοπό την αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης των Πανεπιστημίων, της θέσης τους (ακαδημαϊκά και διοικητικά), τον προσδιορισμό των σημείων στα οποία έχουν πλεονεκτήματα και των αδύνατων σημείων τους. Δεν είναι ζητούμενο η δημιουργία μιας κατάταξης των Πανεπιστημίων αλλά η γνώση της θέσης και της εκάστοτε παρούσας κατάστασης των Πανεπιστημίων και των προοπτικών τους με τη χρήση ενός ολοκληρωμένου και συνεπούς συνόλου κριτηρίων και δεικτών, όπως είναι αυτά τα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί στις τελευταίες αξιολογήσεις από την ΑΔΙΠ.
- Η Αξιολόγηση/Αποτίμηση θα υποστηρίξει τη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού, τον προσδιορισμό βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων και την εκπόνηση ενός σχεδίου δράσης του Πανεπιστημίου, παρέχοντας την απαιτούμενη πληροφόρηση για την εκπόνηση αποτελεσματικών και εφικτών δράσεων. Στην εκπόνηση των προγραμματικών συμφωνιών των Πανεπιστημίων με το Υπουργείο Παιδείας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο Στρατηγικός Σχεδιασμός του πανεπιστημίου και φυσικά να καθορίζεται η δημόσια χρηματοδότηση του σχεδίου δράσης που θα έχει από κοινού συμφωνηθεί. Στο πλαίσιο της προγραμματικής συμφωνίας θα περιγράφονται τόσο οι υποχρεώσεις του Πανεπιστημίου όσο και αυτές του Υπουργείου Παιδείας. Η **επιπρόσθετη** κρατική χρηματοδότηση θα πρέπει να συναρτάται με τις δράσεις που θα πρέπει να υλοποιήσει το Πανεπιστήμιο, προκειμένου να επιτύχει τους αναπτυξιακούς του στόχους. Η αξιολόγηση θα πρέπει να λειτουργεί διαμορφωτικά και όχι τιμωρητικά. Πιστεύουμε ότι δεν είναι ορθολογικό να επιβραβεύσουμε ή να τιμωρήσουμε με βάση την αξιολόγηση. Η επιπρόσθετη χρηματοδότηση πρέπει να αποτελεί το εργαλείο που θα βοηθήσει τα Πανεπιστήμια να αναπτυχθούν, να ενισχυθούν και να εκμεταλλευθούν τα δυνατά τους σημεία, να αντιμετωπίσουν τις ενδεχόμενες αδυναμίες τους, να επιτύχουν τους στόχους τους και να παρέχουν ποιοτική εκπαίδευση στους φοιτητές τους.

Η Αξιολόγηση/Αποτίμηση θα πρέπει να περιλαμβάνει δυο Φάσεις:

-Την αρχική αξιολόγηση/αποτίμηση η οποία θα υποστηρίξει τον στρατηγικό σχεδιασμό και την εκπόνηση του σχεδίου δράσης (σε βάθος ορίζοντα 3 έως 5 ετών) και τελικά τη σύναψη της Προγραμματικής Συμφωνίας με το Υπουργείο.

-Την τακτική περιοδική αξιολόγηση/ αποτίμηση κατά την οποία θα εξετάζεται ο βαθμός που έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του στρατηγικού σχεδιασμού και τα αποτελέσματα της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, τόσο από την πλευρά του Πανεπιστημίου όσο και από την πλευρά του Υπουργείου. Στην περίπτωση αποκλίσεων θα εξετάζεται και η αναμόρφωση του επιχειρησιακού σχεδιασμού και του σχεδίου δράσης με γνώμονα πάντα την επίτευξη των στόχων.

Πρόσθετοι Πόροι.

Ίδρυση ΝΠΙΔ για τη διαχείριση ιδίων πόρων από ερευνητικά προγράμματα, αξιοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας και περιουσίας των Πανεπιστημίων, όπως επίσης για τις επιχειρήσεις ένταξης γνώσης .

Επιχειρήσεις έντασης γνώσης (spin off). Θέσπιση νέων κανόνων, διαδικασιών και κινήτρων για την αξιοποίηση 5της ερευνητικής δραστηριότητας των Ιδρυμάτων (Ενδεικτικά, μέσω επιχειρηματικών επιταχυντών, Θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων, τη υλοποίησης πατεντών και επιστημονικών ιδεών κ.ά.)

Απαράβατη προϋπόθεση είναι η διατήρηση του Δημόσιου χαρακτήρα των Πανεπιστημίων (ΝΠΔΔ). Συμφωνούμε με την αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για την Ίδρυση ΝΠΙΔ με σκοπό την διαχείριση ιδίων πόρων από ερευνητικά προγράμματα, αξιοποίηση πνευματικής ιδιοκτησίας και περιουσίας των Πανεπιστημίων, όπως επίσης για τις επιχειρήσεις έντασης γνώσης, των οποίων τον έλεγχο θα έχει το Πανεπιστήμιο. Δηλαδή, απαιτείται διαφάνεια και λογοδοσία προς το Πανεπιστήμιο. Σε κάθε περίπτωση οι πόροι που θα προκύπτουν από την αξιοποίηση της λειτουργίας του ΝΠΙΔ θα πρέπει να αξιοποιούνται για αναπτυξιακούς και μόνο σκοπούς του Πανεπιστημίου. Η χρηματοδότηση των λειτουργικών δαπανών του Πανεπιστημίου είναι υποχρέωση του Κράτους.

Αξιοποίηση σχημάτων ΣΔΙΤ για την κάλυψη αναγκών των Ιδρυμάτων

Όσον αφορά στην αξιοποίηση σχημάτων ΣΔΙΤ για την κάλυψη αναγκών των Ιδρυμάτων (όπως για παράδειγμα της στέγασης των φοιτητών) η επιτροπή διάκειται θετικά προς αυτό το μοντέλο χρηματοδότησης υπό τους παρακάτω περιορισμούς:

A) Να αναβαθμισθεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους φοιτητές μας (για παράδειγμα ποιοτικότερη διαμονή στις εστίες).

B) Να προσφέρονται υπηρεσίες προς τους φοιτητές μας που να είναι σε επίπεδο αντίστοιχες των προηγμένων Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.

Γ) Να μην επιβαρυνθούν οικονομικά οι οικογένειες των φοιτητών μας. Αντίθετα, να διευκολύνει και να υποστηρίζει τους φοιτητές και τις οικογένειές τους, έτσι ώστε οι φοιτητές μας να προχωρούν στις σπουδές τους απερίσπαστοι.

Δ) Να υπάρχει η απαιτούμενη διαφάνεια και λογοδοσία και ένα σαφές πλαίσιο για την εφαρμογή των ΣΔΙΤ.

Αναμόρφωση κανονιστικού πλαισίου για τις δωρεές

Πιστεύουμε ότι απαιτείται αναμόρφωση του κανονιστικού πλαισίου για τις δωρεές προς τα Πανεπιστήμια. Σίγουρα, αυτό που έχει προκύψει από την υπάρχουσα εμπειρία είναι η δημιουργία ενός κανονιστικού πλαισίου που θα επιτρέπει μεγαλύτερη ευελιξία και καλύτερη εκμετάλλευση των δωρεών από τα Πανεπιστήμια, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη διαφάνεια και τη λογοδοσία.

3. Αξιολόγηση και Πιστοποίηση της Ποιότητας

Αναβάθμιση και ενίσχυση της ΑΔΙΠ στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Θέσπιση νέου κανονιστικού πλαισίου για την αξιολόγηση των Ιδρυμάτων εν γένει, καθώς και τη διαμόρφωση εφεξής του ακαδημαϊκού χάρτη της χώρας (συγχωνεύσεις, ενοποιήσεις ιδρυμάτων, δημιουργία νέων τμημάτων) ιδίως με τη θέσπιση αντικειμενικών διαδικασιών και κριτηρίων και την πρόβλεψη προηγούμενης σχετικής τεκμηρίωσης.

Ενίσχυση του θεσμού της αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών.

Προφανώς και πιστεύουμε ότι θα πρέπει να ενισχυθεί ο ρόλος της ΑΔΙΠ και μάλιστα να ενισχυθεί και ο βαθμός της ανεξαρτησίας της.

Σημαντικότερες ενέργειες αποτελούν, κατά την άποψή μας, η αναμόρφωση του τρόπου επιλογής του προέδρου και των μελών της ΑΔΙΠ και η ουσιαστική ανεξαρτητοποίηση της ΑΔΙΠ από το Υπουργείο. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της ΑΔΙΠ θα πρέπει εκτός από τη γνώση του αντικειμένου να είναι καταξιωμένοι σε **Διεθνές** επίπεδο και να χαίρουν της εκτίμησης και της εμπιστοσύνης της Πανεπιστημιακής κοινότητας. Αν θέλουμε να έχουμε μια επιτυχημένη ανεξάρτητη αρχή θα πρέπει να φροντίσουμε να προσελκύσουμε εκείνους που θα δύνανται να συμβάλλουν θετικά στην προσπάθεια ανάπτυξης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η επιλογή του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της ΑΔΙΠ θα μπορούσε να γίνεται μέσω διεθνούς διαγωνισμού και να επιλέγεται ο καλύτερος με βάση αντικειμενικά κριτήρια. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να ενισχυθεί παράλληλα και ο ρόλος της ΜΟΔΙΠ των Πανεπιστημίων, όπως επίσης και η χρηματοδότησή τους.

Επίσης, πιστεύουμε ότι θα πρέπει να υποστηριχθεί η αξιοποίηση και Διεθνών Οργανισμών αξιολόγησης και πιστοποίησης. Για παράδειγμα θα μπορούσε να θεσμοθετηθεί η δυνατότητα να πιστοποιηθούν ορισμένα από τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών από Διεθνείς οργανισμούς (για παράδειγμα τα MBA). Αυτό θα λειτουργούσε θετικά στη εξωστρέφεια και την προσέλκυση φοιτητών από την αλλοδαπή.

4. Προγράμματα Σπουδών

Διεύρυνση δυνατότητας δημιουργίας ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων

Η δυνατότητα της δημιουργίας ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων θεωρείται θετικό βήμα προς την ανάπτυξη των Πανεπιστημίων και της εξωστρέφειάς τους. Σε κάθε περίπτωση, η θεσμοθέτηση των ξενόγλωσσων τμημάτων θα πρέπει να προβλέπει τη λειτουργία τους στις περιπτώσεις εκείνες που δεν θα δημιουργούνται προβλήματα στην υλοποίηση των προπτυχιακών προγραμμάτων και ειδικότερα όσον αφορά στην απασχόληση των μελών ΔΕΠ και στη χρήση των υποδομών των Πανεπιστημίων. Σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών να λειτουργούν σε βάρος των προγραμμάτων σπουδών των σχολών των Πανεπιστημίων.

Απελευθέρωση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Η εφαρμογή του Ν 4485/ 2017 έχει καταδείξει τα σημαντικά προβλήματα στα ΠΜΣ και στη δυσκολία υλοποίησής τους. Με δεδομένο το αυτοδιοίκητο των Πανεπιστημίων θα πρέπει να απελευθερωθούν τα ΠΜΣ από την αγκίστρωσή τους από το Υπουργείο. Φυσικά και θεωρούμε ότι θα πρέπει να τεθεί κανονιστικό πλαίσιο για την ποιότητα, τη βιωσιμότητα, την διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα των ΠΜΣ. Σε κάποιες περιπτώσεις απαιτείται θεσμική ενίσχυση και ειδικότερα όσον αφορά στην επιλογή των μελών ΔΕΠ που θα διδάξουν, στην επιλογή των φοιτητών και στην πιστοποίηση των προγραμμάτων σπουδών. Με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο οι διοικητικές διαδικασίες για τη δημιουργία και λειτουργία ενός ΠΜΣ είναι τόσο γραφειοκρατικές, πολύπλοκες, χρονοβόρες και περιοριστικές με αποτέλεσμα τα μέλη ΔΕΠ να αναλώνουν χρόνο σε αυτές σε βάρος άλλων ακαδημαϊκών καθηκόντων τους.

Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να απελευθερωθούν τα ΠΜΣ σε σχέση με:

α) τους περιορισμούς που έχουν τεθεί στα μέλη ΔΕΠ. Λειτουργούν ανασταλτικά και ισοπεδωτικά στην αναβάθμιση της ποιότητας των ΠΜΣ

β) τις διοικητικές διαδικασίες που δημιουργούν γραφειοκρατικές αγκυλώσεις σε θέματα που θα μπορούσε να δίνονται λύσεις με ευέλικτο τρόπο.

Θεωρούμε, επίσης, πολύ σημαντική ενέργεια την απελευθέρωση της οικονομικής διαχείρισης των ΠΜΣ από το δημόσιο λογιστικό.

Θα πρέπει να διατηρηθεί η δυνατότητα των δωρεάν τελών φοίτησης με κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια κάτι το οποίο θα πρέπει να εμπλουτισθεί. Θα μπορούσε ένα ποσοστό των εισερχομένων φοιτητών να εγγράφεται με δωρεάν τέλη φοίτησης με κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια και ένα ποσοστό να έχει τη δυνατότητα της υποτροφίας λόγω άριστης επίδοσης. Με αυτόν τον τρόπο θα δημιουργούνται κίνητρα στους φοιτητές. Τα ακριβή όρια των ποσοστών θα καθορίζονται, ανά περίπτωση, από τις Συνελεύσεις των οικείων τμημάτων μετά από έγκριση της Συγκλήτου.

Επίσης, θα πρέπει να προβλέπεται και να ενισχύεται η θεσμοθέτηση υποτροφιών από φορείς του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημοσίου τομέα σε ένα πλαίσιο που θα δημιουργεί κίνητρα και θα συνδέει τα ΠΜΣ με τον Οικονομικό και Παραγωγικό ιστό.

Καθιέρωση ενός Εσωτερικού Προγράμματος Κινητικότητας για φοιτητές μεταξύ Ελληνικών Πανεπιστημίων στα πρότυπα του ERASMUS

Υπάρχουν πολλές προϋποθέσεις και περιορισμοί για την εφαρμογή ενός συστήματος εσωτερικής κινητικότητας που σχετίζονται με προβλήματα τόσο στα Πανεπιστήμια που θα συμμετέχουν όσο και με την ποιότητα στην εκπαίδευση. Παλαιότερα, έχει εφαρμοσθεί σύστημα κινητικότητας στην Ιταλία, το οποίο εγκαταλείφτηκε καθώς δημιούργησε περισσότερα προβλήματα από αυτά τα οποία αντιμετώπιζε η κινητικότητα. Σε κάθε περίπτωση, η εφαρμογή της κινητικότητας θα μπορούσε να θεσμοθετηθεί, εφόσον εξετασθούν και αντιμετωπισθούν όλοι οι περιορισμοί που λειτουργούν ανασταλτικά και διασφαλισθεί η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης.

Ενίσχυση των Θερινών/Χειμερινών προγραμμάτων

Τα Θερινά/Χειμερινά Σχολεία μπορούν να εξυπηρετήσουν εξειδικευμένη επιμόρφωση-εκπαίδευση στο πλαίσιο της δια Βίου Μάθησης και Επιμόρφωσης. Πιστεύουμε ότι αφορά τόσο τους αποφοίτους όσο και τους μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς φοιτητές.

Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων εξ' αποστάσεως σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της εκπαίδευσης και η αξιοποίηση καινοτομικών μαθησιακών περιβαλλόντων στην εκπαιδευτική πράξη αποτελούν μια σημαντική πρόκληση για την ανάπτυξη των σύνθετων δεξιοτήτων που απαιτεί η κοινωνία του 21ου αιώνα. Η Ηλεκτρονική Μάθηση συνιστά ένα σημαντικό εργαλείο υποστήριξης της εκπαιδευτικής διαδικασίας το οποίο όταν υλοποιείται στη βάση σύγχρονων παιδαγωγικών μεθοδολογιών μπορεί να προσφέρει νέες προοπτικές στην εκπαιδευτική διαδικασία και δυνατότητες επέκτασης της ακαδημαϊκής κοινότητας στο διεθνές περιβάλλον. Στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση η ηλεκτρονική μάθηση ενδείκνυται να αξιοποιείται σε πλαίσια μικτής μάθησης (blended learning) ενώ ο βαθμός ενσωμάτωσής της στα προγράμματα σπουδών διαφέρει ανάλογα με το γνωστικό πεδίο εφαρμογής.

Ενίσχυση του θεσμού της Πρακτικής Άσκησης φοιτητών σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς σε συναφή με τις σπουδές τους αντικείμενα.

Η επιτυχημένη εφαρμογή της πρακτικής άσκησης επί δεκαετίες στα ΤΕΙ έχει καταδείξει την ανάγκη ενσωμάτωσης στα Πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών της πρακτικής άσκησης των φοιτητών στο Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα. Η πρακτική άσκηση (διάρκειας 6 μηνών) των φοιτητών θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί από το Κράτος. Η εφαρμογή της πρακτικής Άσκησης στα ΤΕΙ θεωρούμε ότι αποτελεί μια καλή πρακτική, η οποία οδήγησε σε ένα σημαντικό βαθμό στην διασύνδεση της εκπαίδευσης με την

αγορά εργασίας. Και σε αυτήν την περίπτωση υπάρχουν ορισμένα θέματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν όπως:

- Η εξασφάλιση ότι οι φοιτητές θα απασχοληθούν σε αντικείμενα αμιγώς συναφή με το αντικείμενο της εκπαίδευσής τους.
- Η χρηματοδότηση της πρακτικής άσκησης, έτσι ώστε να δοθεί κίνητρο τόσο στους φοιτητές όσο και στους Φορείς που θα απασχολήσουν τους φοιτητές.
- Το θεσμικό πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης θα πρέπει να αναμορφωθεί έτσι ώστε να προσφέρει κίνητρα στους φορείς του Ιδιωτικού Τομέα να απασχολούν φοιτητές. Στο χώρο της υγείας θα πρέπει να ληφθεί ειδική μέριμνα για την πρακτική άσκηση των φοιτητών στα Δημόσια Νοσοκομεία.

Καθιέρωση ανώτατου χρονικού ορίου ολοκλήρωσης των προπτυχιακών σπουδών n+2 (πλην ορισμένων εξαιρέσεων)

Η επιτροπή θεωρεί ότι είναι προς τη θετική κατεύθυνση η καθιέρωση κάποιου χρονικού ορίου (όχι υποχρεωτικά το n+2) για την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξετασθούν οι παρακάτω περιπτώσεις.

A) Οι ήδη υπάρχοντες φοιτητές, για τους οποίους θα πρέπει να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις όπως έγινε και στην προηγούμενη προσπάθεια εφαρμογής του αντίστοιχου μέτρου.

B) Οι φοιτητές που εργάζονται ή για κάποιο σοβαρό και αιτιολογημένο λόγο δεν μπορούν να έχουν πλήρη φοίτηση θα πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά. Για παράδειγμα, φοιτητής που εργάζεται θα έχει το δικαίωμα της μερικής φοίτησης. Σε ένα ή περισσότερα εξάμηνα να δηλώνει και να παρακολουθεί ποσοστό από τα προσφερόμενα μαθήματα του εξαμήνου. Στην περίπτωση αυτή το χρονικό όριο ολοκλήρωσης των σπουδών μπορεί να επεκτείνεται αναλόγως.

Γ) Θα πρέπει να παρέχεται στους φοιτητές και η δυνατότητα αναστολής της φοίτησής τους για περιορισμένο αριθμό εξαμήνων. Η αναστολή θα δίνεται στην αρχή του κάθε εξαμήνου με βάση κριτήρια και κανόνες που θα πρέπει να δικαιολογούνται από σχετικά έγγραφα.

Λοιπά Θέματα

Καθιέρωση ελάχιστη Βάσης εισαγωγής στα ΑΕΙ και ο ρόλος των ΑΕΙ στον προσδιορισμό ανώτατης Βάσης Εισαγωγής και αριθμού Εισακτέων.

Θεωρείται προς την σωστή κατεύθυνση η καθιέρωση της ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής στα ΑΕΙ, όπως επίσης και ο προσδιορισμός του αριθμού εισακτέων στα τμήματα από τα ίδια τα ΑΕΙ.

Η Βάση εισαγωγής είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων:

A) Της ζήτησης των τμημάτων από τους φοιτητές, η οποία με τη σειρά της σχετίζεται με την φήμη του Πανεπιστημίου, τη γεωγραφική του θέση, τις παρεχόμενες σπουδές και τη ζήτηση του αντικειμένου από την Αγορά Εργασίας.

B) Από τη δυσκολία των εξετάσεων εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο. Ανάλογα με το έτος υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις Βάσεις Εισαγωγής που σχετίζονται με την ευκολία ή δυσκολία των εξετάσεων ανά μάθημα. Ενδεχόμενα, το πρόβλημα αυτό να λυθεί με την τράπεζα θεμάτων για τις εξετάσεις εισαγωγής των μαθητών στα Πανεπιστήμια.

Ο αριθμός των εισερχομένων φοιτητών αποτελεί ένα θέμα που ταλανίζει πολλά Πανεπιστήμια και ειδικότερα αυτά που βρίσκονται στα μεγάλα Αστικά Κέντρα (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Πολλά τμήματα δέχονται μεγάλο αριθμό φοιτητών και ο αριθμός αυτός γίνεται ακόμη μεγαλύτερος με τις μεταγραφές. Οι υποδομές και το ανθρώπινο δυναμικό στα Πανεπιστήμια του κέντρου πολλές φορές δεν επαρκούν για την εκπαίδευση τόσο μεγάλου αριθμού φοιτητών. Το αντίθετο συμβαίνει σε πολλά

Πανεπιστήμια της περιφέρειας και ειδικότερα σε αυτά που είναι περισσότερο απομακρυσμένα από τα μεγάλα αστικά κέντρα. Στα περιφερειακά Πανεπιστήμια οι φοιτητές είναι σαφέστατα λιγότεροι και οι υποδομές ενδεχόμενα να υποχρησιμοποιούνται.

Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να εφαρμοσθεί ένα μεικτό σύστημα

Α) Να υπάρχει ένα ελάχιστο γενικό κατώφλι στη μέση βαθμολογία των υποψηφίων για την εισαγωγή τους στο Πανεπιστήμιο.

Β) Τα Πανεπιστήμια (Σύγκλητος) να ορίζουν τον αριθμό των εισακτέων στα τμήματα τους με βάση τις υποδομές και το ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτουν όπως επίσης και με τον συνυπολογισμό καθαρά ακαδημαϊκών κριτηρίων.

Γ) τα τμήματα των Πανεπιστημίων να ορίζουν δική τους κατώτατη βάση εισαγωγής σε τουλάχιστον δυο μαθήματα των Πανελληνίων Εξετάσεων. Τα μαθήματα αυτά θα είναι τα περισσότερο συναφή με το αντικείμενο του τμήματος. Με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλίζεται η αντιμετώπιση δυσάρεστων περιπτώσεων που έχουμε εισαγωγές φοιτητών οι οποίοι σε εξεταζόμενα μαθήματα συναφή προς το αντικείμενο του τμήματος δεν είχαν την επιθυμητή απόδοση.

Δ) Την κατάργηση των μεταγραφών των Φοιτητών (εκτός από ορισμένες και εξειδικευμένες περιπτώσεις όπως για παράδειγμα οι περιπτώσεις ΑΜΕΑ που χρήζουν της οικογενειακής υποστήριξης, παιδιά πολυτέκνων οικογενειών κ.ά). Ταυτόχρονα, για τους ασθενέστερους οικονομικά φοιτητές που έχουν εισαχθεί σε Πανεπιστήμιο μακριά από τον τόπο διαμονής τους να θεσμοθετηθεί πλήρης οικονομική στήριξη που θα περιλαμβάνει σίτιση, στέγαση και επιδότηση της διαβίωσης.

Ενίσχυση του Τεχνολογικού Τομέα και προτεινόμενες δράσεις για την επίλυση προβλημάτων (διοικητικής φύσης ή άλλης) που δημιουργήθηκαν από την πρόσφατη ενοποίηση των πρώην Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

Δεν μπορούμε να αναφερόμαστε για τον Τεχνολογικό Τομέα από την στιγμή που έχει καταργηθεί μετά την ενοποίηση Πανεπιστημίων και ΤΕΙ.

Θεσμικό Πλαίσιο για την σίτιση και στέγαση φοιτητών

Έχουμε ήδη αναφερθεί στην κατάργηση των μεταγραφών (εκτός ελαχίστων δικαιολογημένων περιπτώσεων) και την οικονομική υποστήριξη των οικονομικά ασθενέστερων φοιτητών για την φοίτησή τους στα τμήματα εισαγωγής. Στις περιπτώσεις των φοιτητών που δεν έχουν τη οικονομική δυνατότητα να φοιτήσουν σε Πανεπιστήμια που βρίσκονται σε άλλους νομούς από τον τόπο κατοικίας τους θα παρέχεται σίτιση, στέγαση και επιδότηση της διαβίωσής τους.

Ο ΠΡΥΤΑΝΗΣ

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ε. ΚΑΛΔΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ**